

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายสุพจน์ ไช้มุกด์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๒๑/๒๕๕๒

วันที่ ๒๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

เรื่อง ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องของคณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาของนายสุรเดช จิรจิตติเจริญ สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดปราจีนบุรี สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑๕ (๔) ประกอบมาตรา ๑๑๕ (๖) หรือไม่

ประเด็นวินิจฉัย

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า นายสุรเดช จิรจิตติเจริญ ผู้ถูกร้อง ขาดคุณสมบัติการเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาในวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา จังหวัดปราจีนบุรี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑๕ (๖) เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดปราจีนบุรีของผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๑๕ (๔) ประธานวุฒิสภาจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑๕ (๔) ประกอบมาตรา ๑๑๕ (๖) หรือไม่ นั้น มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้อง ได้ลาออกจากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์จริงไม่เกินห้าปี ตามที่กฎหมายกำหนด หรือไม่

ข้อมูลที่ปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า ผู้ถูกร้อง ได้เคยสมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ และได้ยื่นใบลาออกจากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ และพรรคฯ อนุมัติการลาออก เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ แต่ต่อมาพรรคฯ ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๖ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง แจ้งรายชื่อสมาชิกพรรคฯ ที่เพิ่มขึ้น หรือลดลงในรอบปี ปรากฏรายชื่อของผู้ถูกร้องในแบบแจ้งจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองที่เพิ่มขึ้น ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๔๕) หรือแบบ ท.พ. ๖ หน้า ๔๖๓ ระบุว่าพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับผู้ถูกร้องเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แต่ไม่มีใบสมัคร และไม่มีหลักฐานการลาออกจากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์จนถึงปัจจุบัน

เนื่องจากไม่ปรากฏหลักฐานเอกสารการสมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ของผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยได้มีการไต่สวนทั้งพยานหลักฐานของฝ่ายผู้ร้องและฝ่ายผู้ถูกร้อง ซึ่งนำพยานเข้าให้ถ้อยคำต่อศาลรัฐธรรมนูญ ปรากฏว่ามีข้อสงสัยบางประการ ดังนี้

ประการแรก ในแบบ ท.พ. ๖ แบบแจ้งจำนวนสมาชิกในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๔๕) ตามหนังสือนำส่งของพรรคประชาธิปัตย์ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๖ (แบบ ท.พ.๖) หน้า ๔๗๓ ระบุว่า ผู้ถูกร้องสมัครเป็นสมาชิกพรรค เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ แต่หมายเลขประจำตัวสมาชิกตามแบบ ท.พ. ๗ หน้า ๘ ลำดับ ๑๑ ระบุว่าผู้ถูกร้อง หมายเลขประจำตัว ๔๕๓๐๐๑๖๓๓ ซึ่งเป็นหมายเลขเดียวกันและซ้ำกับหมายเลขประจำตัวของสมาชิกคนอื่น ในลำดับที่ ๕ คือ ร้อยตรี จำรัส ศรีประเสริฐ (หมายเลข ๔๕๓๐๐๑๖๓๔)

จากข้อสงสัยดังกล่าว เห็นว่า หากผู้ถูกร้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ใหม่อีกครั้ง เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความเห็น เหตุใดจึงไม่มีใบสมัครของผู้ถูกร้องมาเป็นหลักฐาน แม้จะอ้างว่ามีการทำลายใบสมัครของผู้สมัครทั้งหมด แต่ก็ต้องมีหลักฐานประกอบการสมัครหลงเหลืออยู่ และหากมีการสมัครใหม่ หมายเลขสมาชิกก็น่าจะเปลี่ยนแปลง

ประการที่สอง เนื่องจากข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ได้กำหนดกระบวนการกลับเข้าเป็นสมาชิกใหม่ต้องใช้เวลาเร็วที่สุดไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ทั้งนี้ ได้มีหนังสือแจ้งการตอบรับ การลาออกจากสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งหนังสือดังกล่าวออกจากพรรคประชาธิปัตย์หลังวันที่ระบุว่าผู้ถูกร้องสมัครเป็นสมาชิก เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ เพียงหนึ่งวัน ข้อมูลในแบบ ท.พ. ๖ จึงน่าจะคลาดเคลื่อนเพราะขัดต่อเหตุผลความเป็นจริงและขัดกับข้อบังคับของพรรคประชาธิปัตย์

ประการต่อมา ในเอกสารหมายเลข ๑๐ ที่ผู้ถูกร้อง อ้างว่ามีเครื่องหมายดอกจันสามดอก (***) ระบุว่าไม่พบชื่อของผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองแล้ว แต่ปรากฏเอกสารแบบ ท.พ. ๖ ระบุวันสมัครสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ วันพ้นสมาชิกภาพ ไม่มีระบุเพราะไม่มีหลักฐานการลาออก เมื่อพิจารณาประกอบคำให้การของนางสุนทรี ไพรหิรัญ ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนาระบบบริหารฐานข้อมูลพรรคการเมือง ยืนยันว่า ตามเอกสารลงวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่พรรคประชาธิปัตย์ส่งรายชื่อผู้สมัครสมาชิกพรรคฯ ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จนถึงปัจจุบันยังไม่เคยได้รับแจ้งว่าผู้ถูกร้องได้ลาออกจากสมาชิกพรรคแต่อย่างใด การทำเครื่องหมาย

ดอกจันสามดอก (***) เนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ขอให้ทุกพรรคการเมืองตรวจสอบและจัดทำข้อมูลสมาชิกปัจจุบันในระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำเข้าสู่ระบบบริหารฐานข้อมูลพรรคการเมืองที่จัดทำขึ้นใหม่ ปรากฏว่าข้อมูลที่พรรคประชาธิปัตย์จัดส่งให้ไม่มีรายชื่อของผู้ถูกร้อง ซึ่งแตกต่างจากแบบ ท.พ. ๖ ที่อ้างถึงข้างต้น นางสุนทรีฯ จึงได้ให้บันทึกเครื่องหมายดังกล่าวไว้

นอกจากนี้ ยังปรากฏความคลาดเคลื่อนทางข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างข้อมูลของพรรคประชาธิปัตย์ที่ปรากฏในแบบ ท.พ. ๖ กับข้อมูลที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับ เช่น พรรคประชาธิปัตย์มีสมาชิกถึงสี่ล้านคนเศษ แต่เป็นข้อมูลที่สมบูรณในฐานข้อมูลเพียงสองล้านคนเศษเท่านั้น ความคลาดเคลื่อนดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้หลักฐานที่ใช้ยืนยันว่าผู้ถูกร้องสมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์อีกครั้งในวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ไร้น้ำหนัก ประกอบกับหลักกฎหมายทั่วไปให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลทุกคนกระทำการโดยสุจริต พิจารณาแล้วการวินิจฉัยให้บุคคลพ้นจากสถานภาพสมาชิกวุฒิสภาเป็นการตัดสิทธิบุคคลในทางการเมือง ซึ่งมีโทษไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าโทษในทางอาญา เมื่อผู้ร้องเป็นผู้กล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ผู้ร้องจึงต้องมีภาระในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงให้สิ้นสงสัยเมื่อมีข้อสงสัยตามสมควร จึงเห็นควรยกเหตุแห่งความสงสัยดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่ผู้ถูกร้อง เนื่องจากไม่มีหลักฐานยืนยันว่าผู้ถูกร้องสมัครเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์อีกครั้ง ข้อเท็จจริงดังกล่าวใช้ยืนยันและรับฟังเป็นที่ยุติได้ว่าผู้ถูกร้องได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นเวลาเกินกว่าห้าปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง จึงไม่เป็นเหตุให้ความเป็นสมาชิกภาพสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑๕ (๔) ประกอบมาตรา ๑๑๕ (๖) แต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่าผู้ถูกร้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามมาตรา ๑๑๕ (๖) และสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาของผู้ถูกร้องไม่สิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๑๕ (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ